

Ugovor na članek

Aleksander Manohin

UKC Ljubljana,
Klinični oddelek za
anesteziologijo in
intenzivno terapijo
operativnih strok

Korespondenca/ Correspondence:

prof. dr. Aleksander
Manohin, dr. med.
UKC Ljubljana,
Klinični oddelek za
anesteziologijo in
intenzivno terapijo
operativnih strok,
Zaloška 7, 1000 Ljubljana

Citirajte kot/Cite as:

Zdrav Vestn 2012;
81: 268–9

Spoštovani, Zdravniški vestnik je v številki 81 (2012) na straneh 77–81 objavil članek Izidorja Kerna, Mihele Zidarn in Marka Bitenca »Fatalna anafilaktična reakcija med anestezijo«. RSK za anesteziologijo, reanimatologijo in perioperativno intenzivno terapijo, ki je najvišje in avtonomno strokovno telo v anesteziologiji, in je v njegovi pristojnosti tudi sprejemanje stališč in ukrepov v primerih, ko prihaja do očitnega odstopanja od sodobnih strokovnih priporočil, je v zvezi z omenjenim člankom zavzel naslednje stališče:

Trditev v izvlečku, da incidenca anafilaktičnih reakcij med splošno anestezijo ni znana, ni točna. Navajamo nekaj podatkov iz literature:

- V članku »The role of tryptase assay in recognition of anaphylactic reaction of muscle relaxants« (Siemiątkowski A, Kościuszuk U, *Anesteziol Intens Ter* 2010; 42:31–6) piše, da se incidenca ocenjuje med 1 : 3.500 do 1 : 20.000 anestezij.
- V članku »Anaphylaxis to general anesthetics« (Moneret-Vautrin DA, Mertes PM, *Chem Immunol Allergy* 2010;95:180–9. Epub 2010 Jun 1) piše, da je incidenca med 1:3.180 in 1:13.000 anestezij.
- V članku »Allergic risk during paediatric anaesthesia« (Dewachter P, Mouton-

-Faivre C, *Ann Fr Anesth Reanim.* 2010 Mar;29(3):215–26. Epub 2010 Feb 13.) piše, da je splošna incidenca anafilaktičnih reakcij ocenjena na 1:7.741 anestezij v pediatriji, anafilaksija na lateks pa na 1:10.159 anestezij.

- V članku »Anaphylactic reaction as a side-effect of administration of general anesthetics and neuromuscular blocking agents« (Milavec D, Husedzinović I., *Lijec Vjesn.* 2006 Sep-Oct;128(9–10):317–21; objavljeno je v hrvaščini) piše, da je pogostost anafilaktičnih reakcij med anestezijo med 1:5.000 in 1: 25.000 anestezij.

Članek obravnava zaplet med anestezijo, zato je nedopustno, da med avtorji ni anesteziologa. Tudi PM Mertes, od katerega so avtorji članka navedli tri objave, je anesteziolog. In ne samo to. V smernicah »Reducing the Risk of Anaphylaxis During Anesthesia: 2011 Updating Guidelines for Clinical Practice« (*J Investig Allergol Clin Immunol* 2011; Vol. 21(6): 442–453.) je PM Mertes vodilni avtor. V povzetku smernic je napisano naslednje: These guidelines represent the updated consensus of experts in the field of immediate hypersensitivity reactions occurring during anesthesia. They provide a series of valid, widely accepted, effective, and easily teachable guidelines that are the fruit of current knowledge, research, and experien-

ce. The guidelines are based on the findings of international scientific research and have been implemented in France under the auspices of the French Society for Anaesthesia and Intensive Care (Société Française d'Anesthésie et de Réanimation [SFAR]) and the French Society of Allergology (Société Française d'Allergologie [SFA]). The members of the European Network for Drug Allergy approved the guidelines. This paper presents the most relevant clinical implications of the guidelines.

Iz teh smernic, pa tudi iz prejšnje izdaje iz leta 2005 (Mertes PM, Laxenaire MC, Lienhart A, SFAR, Aberer W, Ring J, Pichler

WJ, Demoly P for ENDA/EAACI. Reducing the risk of anaphylaxis during anaesthesia: guidelines for clinical practice. *J Invest Allergol Clin Immunol.* 2005; 15: 91–101), ki bi jo avtorji komentiranega članka morali vključiti v literaturo, je razvidno, da je njihovo ravnanje ob zapletu odstopalo od navodil v teh smernicah. Pri tem se postavljata vsaj dve vprašanji: kako, da v članku kot prvi avtor ni sodeloval anesteziolog in kdo jim je odobril smernice, po katerih so med zapletom ukrepali?

Oboje terja učinkovito razjasnitev predvsem z namenom, da se takšni dogodki ne bodo več ponavljali.

*predsednik RSK,
prof. dr. Aleksander Manohin, dr. med.*

Ljubljana, 2. 2. 2012